

selle atmosfääriliste nähtuste peapõhjustajaga — ka aistimeelte märgatavad õhurõhumise kõikumused, millede maksimum esineb talvel ja miinimum suvel (vt. aritmogramm XXXVII).

Vastavalt õhurõhu kõikumusele langeb ka tuulekiiruse maksimum talvekuile, nagu 1896.—1915. a. tuulekiiruse kõver seda keskkonna nähtuste diagrammil (vt. 166. joon.) veenvalt näitab.

Seame Tartu Meteoroloogia-observatooriumi poolt 1896.—1915. aastavahe-
mikus registritud üksikute tuulekiiruste rühmade esinemissageduse kõrvuti Beau-
forti tuuletugevuse astmikuga, siis avaneb järgmine pilt (vt. tabel XXXVIII),

Tabel XXXVIII: Tuulekiiruse sagedus protsentides
Tartus 1896.—1915. a.

Variation annuelle de la vitesse du vent (en pourcent) de 1896 à 1915.

Tuule nimetus	Beaufort'i skaala		Tuule nobedus	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	échelle de Beaufort	m/sek.													
	kirjeldus														
tuulevaige	täiesti vaikne	<0,5													
—	—	< 1,9	15,1	17,2	14,1	13,8	19,2	22,7	27,1	22,8	21,4	18,5	16,1	18,6	
tüün tuul	suuts tõuseb peaaegu püstselst aistitav	1,7													
—	—	3,1													
suljuv tuul	liigutab plagu ja puulehti	2,0—4,9	58,3	57,5	63,4	68,1	67,1	67,5	66,3	68,4	66,7	67,4	60,7	56,5	
—	—	4,8													
kebe tuul	liigutab vähemaid puuksi	6,7	5,0—7,9	24,3	23,2	21,0	17,6	13,1	9,5	6,4	8,5	11,5	13,3	22,0	22,9
—	—	8,8													
vinge tuul	aistimisele ebamugav	8,8													
—	—	8,0—11,9	2,3	2,1	1,5	0,5	0,6	0,3	0,2	0,3	0,4	0,8	1,2	2,0	
ulvav tuul	ulub ja liigutab suuri oksti	10,7													
—	—														
rajutuul	liigutab peenemaid puutüvesid, murriklaained	12,9	> 12,0	0	0	0	—	—	—	—	—	—	—	0	—

millest selgub, et suljuva tuule üldiselt valitsedes on suve-poolaastal märgatavalt tüün, talve-poolaastal aga kebe ja vinge, vähem sekka ulvav tuul. Rajutuult on Tartus ainult üksikuil korral tähiteldud, > 14 m/sek. aga üldse mitte, mis näitab, et päris raju (torm) on talle võõras. Samuti ei ole Tartus tähele pandud trombe, lohesid ega vesipükse, mis ometi Tartumaal on esinenud.

Mis edasi tuulte suunasse puutub, siis on nad sagedamad lääne-edela-lõuna sektorilt (vt. 167. joon.) ning loode-põhja-kirde kaarel harvemad. Iseloomulik on suvekuudel loode-põhja-kirde-ida, lühidalt põhjakaare tuulte rohkus, sellal kui talve-poolaastal lääne-edela-lõuna-kagu, lühidalt lõunatuuled prevaleeruvad (vt. korrelatsioonitabel XXXIX).

Et tuulesuunad ei ole üheväärsed, siis mõjustavad nad üksikult seisvate puude võrsid, rutjades ja levitades neid valdavais suunis. Erikordselt selgesti